

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 19 maja 2011 roku

ZEW/500/20/2011/AM

**Pani
Katarzyna Hall
Minister Edukacji Narodowej**

Proszę Pani Minister,

analiza wpływających do mnie skarg, jak również wyniki przeprowadzanych przeze mnie kontroli w szkołach i placówkach oświatowych, a także rozmowy z rzecznikami dyscyplinarnymi powołanymi przez wojewodów sugerują konieczność wprowadzenia zmian w przepisach prawnych regulujących pracę komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli. Moment zgłoszenia tych uwag wydaje mi się szczególnie właściwy ze względu na fakt, iż na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej został zamieszczony projekt rozporządzenia w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego. Moje propozycje rozwiązań prawnych dotyczą uregulowań określających odpowiedzialność nauczycieli w związku z naruszaniem przez nich praw i dobra dziecka. Proszę o rozważenie możliwości wprowadzenia następujących zmian w ww. projekcie rozporządzenia:

- 1) Powołania do składu komisji dyscyplinarnych – oprócz nauczycieli – także osób z wykształceniem prawniczym (nie zawsze nauczyciel – członek komisji – potrafi stawić czoła wytrawnym adwokatom, reprezentującym obwinionego nauczyciela);
- 2) Umożliwienia udziału w pracach komisji dyscyplinarnych przedstawicieli rodziców w sytuacjach, gdy chodzi o naruszanie praw i dobra dziecka;
- 3) Umożliwienia wnoszenia odwołania od postanowień komisji, gdy zapadła decyzja o niewszczytaniu postępowania dyscyplinarnego lub zażalenia na umorzenie wszczętego postępowania dyscyplinarnego przez osobę wnoszącą sprawę;

- 4) Przyznania rodzicom poszkodowanego ucznia uprawnień strony w sprawach dotyczących naruszenia praw i dobra dziecka (prawo do wnoszenia odwołań/zażaleń oraz otrzymywania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego);
- 5) Należy gruntownie rozważyć zasadność wprowadzenia możliwości powołania na świadka ucznia, który nie ukończył 15. roku życia (§ 21 ust. 6 i § 28 ust. 2). Dziecko podczas konfrontacji z nauczycielem zostanie narażone na silny stres, który może mieć wpływ nie tylko na jego kondycję psychiczną i fizyczną, ale także na treść zeznań. Proponuję, aby dowodem w sprawie było odczytanie zeznań ucznia, wcześniej spisanych w obecności opiekuna prawnego i psychologa bądź pedagoga;
- 6) Innego zapisu wymaga uregulowanie § 38 ust. 2. Proponuję, aby „okoliczności zarzucanego czynu” miały wpływ jedynie na ustalenie rodzaju kary, a nie na orzeczenie o fakcie zaistnienia winy lub jej braku.

Przedstawiając swoje uwagi co do kształtu przepisów prawnych regulujących pracę komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli, chciałbym zwrócić również uwagę na uregulowania w tym zakresie zawarte w ustawie Karta Nauczyciela. A mianowicie:

- art. 79 stanowi: „Rzecznik dyscyplinarny jest związany zaleceniami organu, który go powołał do tej funkcji”. Moim zdaniem ww. artykuł powinien zostać doprecyzowany, czego te zalecenia mogą lub powinny dotyczyć;

- art. 81 mówi: „Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez właściwy organ (...) wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary i po upływie 3 lat od popełnienia tego czynu (...). Uważam, iż w przypadku naruszenia praw i dobra dziecka termin ten powinien być wydłużony, w szczególności jeśli chodzi o sprawy dotyczące uchybienia godności zawodu nauczyciela poprzez nawiązanie bliskich relacji o różnym charakterze i stopniu nasilenia między nauczycielem a uczniem. Do takiego wniosku skłoniła mnie analiza spraw wpływających do mnie. Jako przykład przedstawię jedną z nich. Dotyczyła ona dopuszczenia się przez nauczyciela czynności seksualnej wobec uczennicy gimnazjum oraz obcowania z nią. Prokuratura Rejonowa przedmiotowe śledztwo umorzyła z uwagi na fakt, iż uczennica w momencie, gdy doszło do wskazanych kontaktów miała ukończone 15 lat, co nie wypełniło znamion czynu zabronionego. Pomimo oczywistego uchybienia godności zawodu nauczyciela postępowanie dyscyplinarne nie mogło być wszczęte, gdyż upłynął 3-letni termin od popełnienia czynu. W tej sytuacji nauczyciel pozostał bezkarny. Z uwagi na fakt, iż sprawy dotyczące seksualności są materia bardzo wrażliwą, często zostają ujawnione dopiero po kilku latach od zdarzenia, np. gdy uczeń ukończy daną szkołę.

Pani Minister, na podstawie art. 11 ust. 1-3 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się z prośbą o przeanalizowanie moich uwag i wprowadzenie takich zmian w przepisach prawnych regulujących pracę komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli, by dobro dziecka było chronione w najwyższym stopniu.

Z wyrazami szacunku
Marek Szubkowski

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DS-WPZN-RD-401/04/2011

Warszawa, 24 czerwca 2011r.

Sz. P.

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku,

w związku z wystąpieniem Znak: ZEW/500/20/2011/AM z dnia 19 maja br. dotyczącym wprowadzenia lub zmiany regulacji prawnych w projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego, uprzejmie informuję, iż w chwili obecnej zostały zawieszony prace nad treścią w/w projektu rozporządzenia na rzecz zmiany ustawy - Karta Nauczyciela w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli.

Jednocześnie chciałabym zakomunikować, iż stanowisko Pana Rzecznika zostanie gruntownie przeanalizowane, a argumentacja wzięta pod uwagę, podczas dalszych prac legislacyjnych.

Z poważaniem

WIE MINISTRA
PODSZEFKWIARZ STANU

Lilla Jurek